

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Γυμνασίου

Τίτλος: «Αναπαραστάσεις της ελληνικής αστικής οικογένειας σε ελληνικές ταινίες του 1957-1962»

Συγγραφή: ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Εφαρμογή: ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΣΙΓΚΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρά Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αναπαραστάσεις της ελληνικής αστικής οικογένειας σε ελληνικές ταινίες του 1957-1962

Εφαρμογή σεναρίου

Τσίγκα Γεωργία

Δημιουργία σεναρίου

Θεοδώρα Τριαντοπούλου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο – Λυκειακές Τάξεις Μακρυχωρίου

Χρονολογία

Από 18/11/2014 ως 12/1/2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Ενότητα 2η: «Ζούμε με την οικογένεια»

Ενότητα 7η: «ΣΤ: επιλέγοντας το κατάλληλο επίπεδο ύφους»

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

9 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Κοινωνικό δίκτυο facebook, επιπλέον του αρχικού συντεταγμένου σεναρίου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Σε συμφωνία με τον συντάκτη του σεναρίου, η εφαρμογή του προϋποθέτει:

- «Εξοικείωση του εκπαιδευτικού με τη διδασκαλία σε ομάδες.
- Τη χρήση Εργαστηρίου Πληροφορικής (στην περίπτωση της εφαρμογής, για 4 διδακτικές ώρες και τη χρήση προτζέκτορα για 5 διδακτικές ώρες.)
- Επαρκή γνώση από εκπαιδευτικό και μαθητές του λογισμικού παρουσίασης (PowerPoint).
- Εξοικείωση των μαθητών με την έννοια του κινηματογραφικού κάρδρου και της λειτουργικότητάς του».

Επιπλέον, οι μαθητές χρειάζεται να έχουν στοιχειώδη γνώση του λογισμικού επεξεργασίας κειμένου (Word) και εξοικείωση με τη λειτουργία του κοινωνικού δικτύου facebook, ενώ λίγο μεγαλύτερη ο εκπαιδευτικός.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Θεοδώρα Τριαντοπούλου, Αναπαραστάσεις της ελληνικής αστικής οικογένειας σε ελληνικές ταινίες του 1657-1962, Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

-

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εφαρμογή του σεναρίου πραγματοποιείται αφού οι μαθητές /-τριες έρθουν σε επαφή με το περιεχόμενο της υποενότητας «Β: Εγκλίσεις – Χρόνοι», 2η Ενότητα, και της υποενότητας: «ΣΤ: Επιλέγοντας το κατάλληλο επίπεδο ύφους», 7η Ενότητα. Η εφαρμογή υιοθετεί την περιγραφή που δίνει ο συντάκτης, σύμφωνα με την οποία: «Στο σενάριο αυτό οι μαθητές έρχονται σε επαφή με αναπαραστάσεις παλαιότερων μορφών της ελληνικής αστικής οικογένειας, καθώς επεξεργάζονται σε ομάδες αποσπάσματα ελληνικών ταινιών της περιόδου 1957-1962: “[Η Θεία από το Σικάγο](#)” (1957), “[Ο Θόδωρος και το δίκαννο](#)” (1962) και “[Μερικοί το προτιμούν κρύο](#)” (1962). [...] Οι μαθητές παρατηρούν, ανακαλύπτουν, αποδελτιώνουν και αναλύουν αποσπάσματα των ελληνικών ταινιών που σχετίζονται με το θέμα αυτό.»

Σκοπός των εργασιών μας είναι να δημιουργήσουν οι μαθητές προφορικές εισηγήσεις συνοδευόμενες από αρχεία παρουσιάσεων (PowerPoint) και να αναφερθούν στο πρόβλημα που απασχολεί τους ήρωες της ταινίας, τη δομή της οικογένειας, τις σχέσεις και τον ρόλο του κάθε ήρωα στην οικογένεια. Για την τεκμηρίωση των θέσεών τους και εμβαθύνοντας τις γνώσεις τους από τις διδαχθείσες Ενότητες, οι μαθητές μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες αξιοποιούν τόσο τις γλωσσικές επιλογές των ηρώων σε συνδυασμό με τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία της επικοινωνίας όσο και τα ανάλογα κινηματογραφικά πλάνα. Παράλληλα, εντοπίζουν τον ρόλο όλων αυτών των στοιχείων στη διαμόρφωση του κωμικού ύφους των σκηνών.»

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το θεωρητικό πλαίσιο της εφαρμογής συνάδει με τη διατύπωση της συντάκτριας του σεναρίου:

«[...] Υιοθετούνται στοιχεία της μεθόδου project και υποστηρίζεται η συνεργατική μάθηση. Οι μαθητές έχουν ενεργό ρόλο: συλλέγουν υλικό από την ταινία και οργανώνουν την εισήγησή τους [...]

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαδικασία οικοδόμησης της γνώσης είναι καθοδηγητικός, βοηθητικός και συντονιστικός, ενώ η αξιολόγηση απαιτεί την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών και αφορά και στην αυτοαξιολόγηση και στην ετεροαξιολόγηση.»

Η εφαρμογή της διδακτικής πρότασης διευρύνει το ρεπερτόριο των στρατηγικών που μπορεί να εφαρμόσει ο εκπαιδευτικός. Συγκεκριμένα, όσο αφορά την καλλιέργεια κριτικού γραμματισμού, σύμφωνα με τον συντάκτη, «οι μαθητές κατανοούν ότι οι γλωσσικές μορφές λειτουργούν ως ενδείκτες κοινωνικών παραμέτρων και ως μηχανισμοί δόμησης ταυτοτήτων, ιδεολογιών, στάσεων και συμπεριφορών και ότι η νέα ελληνική, όπως και κάθε ζωντανή γλώσσα, χαρακτηρίζεται από ποικιλότητα, η οποία χρησιμοποιείται από τους χρήστες της για την κωδικοποίηση κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων.»

Επιπλέον, κατά την εφαρμογή αναδεικνύεται ότι μέρος του θεωρητικού πλαισίου του σεναρίου εδράζεται στο μοντέλο γλωσσικής μελέτης της Συστημικής Λειτουργικής Γραμματικής (ΣΛΓ) του Halliday, η οποία «είναι μια γραμματική προσανατολισμένη στη σημασιολογία και στη λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων. Η ΣΛΓ οργανώνεται γύρω από την έννοια της σημασίας και όχι της δομής. Η γλώσσα θεωρείται ένα σύστημα σχέσεων όπου οι δομές εκλαμβάνονται ως οι πραγματώσεις αυτών των σχέσεων. Η διερεύνηση, επομένως, της χρήσης και λειτουργίας της γλώσσας γίνεται σε "πραγματικές" περιστάσεις επικοινωνίας» (Λύκου 2000).

Το σενάριο αφορά εμφανώς την Πραγματολογία της γλώσσας καθώς, κατά την υλοποίησή του, «αυτό που ενδιαφέρει είναι τα νοήματα και οι σημασίες που παίρνουν τα εκφωνήματα ανάλογα με τον χρόνο, τον χώρο, την κοινωνική θέση, τον ρόλο των ομιλητών, τον στόχο που επιδιώκεται και τα γλωσσικά και άλλα εξωγλωσσικά

συμφραζόμενα. Στην Πραγματολογία, λοιπόν, η γλώσσα εξετάζεται ως πράξη που επιτελείται από κάποιον ομιλητή και επηρεάζει τους συνομιλητές», σύμφωνα με τον Χατζησαββίδη στη Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου (Χατζησαββίδης 2011).

Η προσέγγιση της θεματικής κινείται στο πεδίο που κατανοεί τον παιδαγωγικό λόγο ως ολιστικό λόγο και αποτυπώνεται στο μοντέλο του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης. Αναγνωρίζει ότι το είδος των επιλογών στη γλωσσική διδασκαλία παίζει σημαντικό ρόλο στο είδος των μαθητικών ταυτοτήτων που διαμορφώνονται (Κουτσογιάννης 2012). Σε συμφωνία με παραδοχές που κάνει ο συντάκτης του σεναρίου, στην παρούσα διδακτική πρόταση «υιοθετούνται στοιχεία του κινήματος των Πολυγραμματισμών» καθώς το προτεινόμενο μαθησιακό περιβάλλον αναδεικνύει τις ευαισθησίες των μαθητών, που εμβαπτίζονται όλο και περισσότερο σε έναν ψηφιακό τρόπο ζωής (Kalantzis et al 2011).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Η εφαρμογή του σεναρίου έχει ως ζητούμενο, σύμφωνα και με τον συντάκτη, «την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης των μαθητών με όχημα τρεις ελληνικές ταινίες για πτυχές της ζωής της αστικής ελληνικής οικογένειας της περιόδου 1957-1962.»

Ειδικότερα σε σχέση με τις προτεινόμενες στη 2η Ενότητα εργασίες για την οικογένεια παλιότερα και σήμερα, μέσα από τα αποσπάσματα ταινιών οι μαθητές αναμένεται να:

- ανακαλούν προϋπάρχουσες πληροφορίες για τη δομή και λειτουργία της ελληνικής αστικής οικογένειας σε μια εποχή που τα ηλικιωμένα πλέον μέλη της οικογένειάς τους βίωσαν ως νέοι·
- εκφράζουν απόψεις για τα προβλήματα που αντιμετώπιζε η τότε οικογένεια,

τις αξίες, τα ήθη και ενδιαφέρονται να κάνουν συγκρίσεις με τη σημερινή οικογένεια όπως την αντιλαμβάνονται·

- συνδιαλέγονται με το παρελθόν και με στοιχεία που συγκροτούν την ταυτότητα της νεοελληνικής κοινωνίας·
- νοηματοδοτούν το κωμικό στοιχείο ως μέσο κοινωνικού σχολίου και παρέμβασης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης θεματικής, οι μαθητές διαπραγματεύονται τον τρόπο με τον οποίο η γλώσσα αποτελεί φορέα κοινωνικών και πολιτισμικών αγαθών. Όπως εύστοχα καταγράφει ο συντάκτης στο σκεπτικό του σεναρίου, οι μαθητές κατανοούν πως «οι γλωσσικές μορφές λειτουργούν ως ενδείκτες κοινωνικών παραμέτρων και ως μηχανισμοί δόμησης ταυτοτήτων, ιδεολογιών, στάσεων και συμπεριφορών και ότι η νέα ελληνική, όπως και κάθε ζωντανή γλώσσα, χαρακτηρίζεται από ποικιλότητα, η οποία χρησιμοποιείται από τους χρήστες της για την κωδικοποίηση κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων. Οι μαθητές ασκούνται στην παρατήρηση των γλωσσικών επιλογών των ηρώων της ταινίας, των εξωγλωσσικών και παραγλωσσικών στοιχείων και διερευνούν το πώς όλα αυτά συμβάλλουν στη δημιουργία του ιδιαίτερου ύφους της ταινίας και δη του κωμικού. Επιπλέον, εισάγονται στη γλώσσα της κινηματογραφικής αφήγησης εξετάζοντας τη λειτουργικότητα των κινηματογραφικών πλάνων.»

Όσον αφορά στο επικοινωνιακό πλαίσιο, κεντρικός άξονας του σεναρίου είναι η ευκαιρία των μαθητών να αποκτήσουν εμπειρία στη γλώσσα της εκφοράς προφορικού δημόσιου λόγου (εισήγησης). Ειδικότερα, στοχεύουμε οι μαθητές να:

- αναγνωρίζουν τη δομή, το ύφος και την επιχειρηματολογία στον προφορικό διάλογο·
- εφαρμόζουν τα σχετικά με τη διαδικασία απομαγνητοφώνησης προφορικού λόγου·

- ασκούνται στην ανάγνωση της σημειολογίας πολυτροπικών κειμένων (ταινία) όπως είναι η κινηματογραφική αφήγηση, το κινηματογραφικό κάδρο, η γλώσσα του σώματος·
- παραγάγουν προφορικό λόγο ως προϊόν συνεργασίας.

Αντλώντας από το σκεπτικό του συντάκτη, οι μαθητές ερμηνεύουν τον επικοινωνιακό ρόλο «των γλωσσικών επιλογών σε ένα προφορικό κείμενο (εγκλίσεις, πρόσωπο, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο). Αναγνωρίζουν, βιωματικά μάλιστα, ότι ο λόγος δεν είναι αποπλαισιωμένος από το κοινωνικό γίνεσθαι αλλά συνίσταται από γνώσεις για τον κόσμο αλλά και στάσεις και ιδεολογία του υποκειμένου.»

Οι μαθητές μέσω των εργασιών τους αναμένεται να διευρύνουν την κατανόησή τους για τον κόσμο, αφού, με τη ματιά του συντάκτη, «εντοπίζουν το πλαίσιο επικοινωνίας, την οπτική γωνία και τους κοινωνικούς ρόλους όσων συμμετέχουν, καθώς και τη μεταξύ τους κοινωνική απόσταση/ισότητα/οικειότητα/αλληλεγγύη κτλ.».

Γραμματισμοί

Όσον αφορά στην παιδαγωγική των γραμματισμών, η παρούσα πρόταση εντάσσεται στα πλαίσια των «πολυγραμματισμών». Η εφαρμογή ακολουθεί τη θεώρηση του συντάκτη, κατά την οποία πεδία εμπειρίας των μαθητών είναι:

«Κλασικός Γραμματισμός

Το σενάριο επικεντρώνεται:

- στην κοινή επεξεργασία κειμένου προφορικού λόγου και στη χρήση σημειώσεων για την καταγραφή/αποδελτίωση υλικού·
- στη συμπαραγωγή λόγου: προσχεδιασμός και πραγματοποίηση προφορικής ομιλίας/μικρής έρευνας.

Νέοι Γραμματισμοί

- Αξιοποίηση λογισμικού παρουσίασης για τη δημιουργία πολυτροπικού κειμένου σε power point που υποστηρίζει μία προφορική παρουσίαση·
- χρήση διαδικτύου για άντληση πληροφοριών·
- αξιοποίηση λογισμικού παρουσίασης PowerPoint.»

Επιπρόσθετα, πλουτίζουν την εμπειρία τους στη δημιουργία εγγράφου στον επεξεργαστή κειμένου (Word). Στην εφαρμογή της παρούσας πρότασης αξιοποιείται το περιβάλλον του κοινωνικού δικτύου facebook ως περιβάλλον συνεργασίας. Οι ΤΠΕ λειτουργούν τόσο ως παιδαγωγικά μέσα όσο και ως μέσα πρακτικής γραμματισμού.

Κριτικός Γραμματισμός

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου, ενθαρρύνουμε τους μαθητές και επιδιώκουμε να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο τις γλωσσικές μορφές και να αναπτύσσουν νέες δεξιότητες. Συγκεκριμένα, να συνειδητοποιούν την Πραγματολογία της γλώσσας, αφού αναγνωρίζουν τις σημασίες των γλωσσικών επιλογών του υποκειμένου ανάλογα με τις κοινωνικές και ψυχολογικές συνθήκες. Με την εμπειρία των δραστηριοτήτων αυξάνεται η κατανόηση της χρήσης της γλώσσας ως ζωντανού και ευέλικτου φορέα προθέσεων, στόχων, γνώσεων και αμοιβαίων παραδοχών (Χατζησαββίδης 2011).

Διδακτικές πρακτικές

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώκουμε την αξιοποίηση τεχνικών της ομαδοσυνεργατικής μάθησης με τις οποίες κινητοποιείται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών. Ο εκπαιδευτικός μετακινείται σε ρόλο διευκολυντή της γνώσης, ορίζει το πλαίσιο επικοινωνίας και επιδιώκει την οικοδόμηση της γνώσης μέσα από κατάλληλες δραστηριότητες. Επιπρόσθετα και ιδιαίτερα σημαντικό είναι, από την πλευρά του εκπαιδευτικού και μεταξύ των μαθητών, να ενθαρρύνεται η πρωτοβουλία,

ο δημιουργικός διάλογος, η κριτική και επιχειρηματολογία, η αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση, ο αναστοχασμός.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου αξιοποίησα την αφετηρία που τέθηκε από τον συντάκτη του σεναρίου: «Πηγή έμπνευσης του σεναρίου αποτελεί η διαθεματική εργασία “Η οικογένεια παλαιότερα και σήμερα” στο τέλος της 2ης Ενότητας.» Θεώρησα την υιοθέτηση του σεναρίου καταρχήν ως δημιουργικό τρόπο να αναψηλαφήσουν οι μαθητές τον θεσμό της ελληνικής οικογένειας και τις μεταβολές που υφίσταται, να απευθυνθούν στα ηλικιωμένα μέλη της οικογένειας για άντληση πληροφοριών εμπλεκοντάς τα στην κατανόηση επιμέρους θεμάτων που τίγονται στις προτεινόμενες ταινίες (για παράδειγμα, η προτεραιότητα του γάμου της αδελφής έναντι του αδελφού, η προίκα, το προξενιό κ.ά.), να αναστοχαστούν δικές τους εμπειρίες.

Αφετηρία αποτέλεσε, αναμφίβολα, η αναζήτηση εναλλακτικής λύσης και ενισχύσεων ιδιαίτερα για τη διδασκαλία των εγκλίσεων του ρήματος. Έχω διαπιστώσει ότι η συγκεκριμένη ενότητα δεν αφομοιώνεται από τους μαθητές σε ικανοποιητικό βαθμό με την υιοθέτηση μετωπικού τύπου διδασκαλίας και τυπικής αξιολόγησης, επομένως η διδακτική πρόταση που εμπλέκει δημιουργικά τους μαθητές στην αναγνώριση και κατανόηση των εγκλίσεων σε πλαίσιο πραγματικών συνθηκών ήταν ευπρόσδεκτη. Τέλος, η εφαρμογή του σεναρίου φάνηκε ευκαιρία για ενθάρρυνση της συνεργασίας και τη λειτουργική διασύνδεση των μαθητών ενός τμήματος όπου παρατήρησα αρκετές σχετικές ελλείψεις.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η αναφορά του συντάκτη καταγράφει τη σύνδεση του σεναρίου με τη διδακτέα ύλη,

το ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ: «Το σενάριο συνδέεται θεματικά με τη 2η Ενότητα της Νεοελληνικής Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου “Ζούμε με την Οικογένεια” και με το Στ΄ μέρος της 7ης Ενότητας: “Επιλέγοντας το κατάλληλο επίπεδο ύφους”. Το σενάριο συνάδει:

α) Με τους στόχους του ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ Γλώσσας για τη Β΄ Γυμνασίου, σύμφωνα με τους οποίους επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να κατανοήσουν τις σημασίες των εγκλίσεων στις ανεξάρτητες προτάσεις (το πραγματικό, το ενδεχόμενο, το επιθυμητό κ.λπ.).
- Να συλλέγουν υλικό από διάφορες πηγές και μαθήματα και να το χρησιμοποιούν για να συνθέτουν απλές εργασίες.

β) Με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Γυμνάσιο (2011), σύμφωνα με το οποίο ορίζονται τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα για τους μαθητές:

- Εντοπίζουν το πλαίσιο επικοινωνίας, την οπτική γωνία και τους κοινωνικούς ρόλους όσων συμμετέχουν, καθώς και τη μεταξύ τους κοινωνική απόσταση/ισότητα/οικειότητα /αλληλεγγύη κτλ.
- Διακρίνουν τα γλωσσικά και υφολογικά χαρακτηριστικά διαφορετικών κειμενικών ειδών του προφορικού λόγου (ποσότητα και οργάνωση πληροφορίας, γραμματικές, λεξιλογικές και υφολογικές επιλογές) και τη σχέση τους με το πλαίσιο επικοινωνίας και το κειμενικό είδος.
- Εντοπίζουν τα παραγλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποιεί ο ομιλητής και η ομιλήτρια και ερμηνεύουν τον επικοινωνιακό τους ρόλο.
- Αξιολογούν τον βαθμό εξάρτησης των κειμένων από εξωγλωσσικά χαρακτηριστικά ανάλογα με τις συμβάσεις του προφορικού κειμενικού είδους.
- Παρακολουθούν την επιχειρηματολογία σε μια συζήτηση και κρίνουν την αποτελεσματικότητα των επιχειρημάτων καθώς και των γλωσσικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν.
- Εντοπίζουν υπόρρητες πληροφορίες σχετικά με ιδεολογικές και κοινωνικές

στάσεις και απόψεις των ομιλητών και ομιλητριών.

- Αξιολογούν την προφορική τους παραγωγή.
- Εξηγούν την οργάνωση και το ύφος ενός κειμένου σε σχέση με το είδος και το πλαίσιο παραγωγής και πρόσληψής του.
- Σχεδιάζουν τη δομή μονοτροπικού ή πολυτροπικού κειμένου.»

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το σενάριο εξελίσσεται στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ ως νέας κειμενικής πραγματικότητας στη διδακτική διαδικασία του σχολείου. Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται, κατά τον συντάκτη, «για άμεση πρόσβαση σε ψηφιακά κείμενα, προκειμένου να μελετηθούν και να αποδομηθούν από τους μαθητές και για την εύρεση ψηφιακού υλικού (φωτογραφιών) και υποστηρίζουν τη συνεργατική γραφή προσφέροντας εργαλεία για την παραγωγή των συνοδευτικών κειμένων μιας προφορικής εισήγησης (PowerPoint)».

Εκτός του συνταγμένου σεναρίου, αποφάσισα τη χρήση του κοινωνικού δικτύου facebook, αρχικά για να υπάρχει ένα περιβάλλον συνεργασίας που θα έλυνε το πρόβλημα ανεπάρκειας του σχολικού χρόνου και θα θεράπευε το φαινόμενο να μην είναι συνεπείς οι μαθητές με διαθέσιμη τη συσκευή αποθήκευσης αρχείων τους, όταν το απαιτούσε η εργασία. Οπωσδήποτε, είχα τη διάθεση να γνωρίσουν οι μαθητές τις δυνατότητες συνεργασίας μέσω ενός εργαλείου web.2.0 με το οποίο είναι μονομερώς εξοικειωμένοι αλλά και δε θα απαιτούσε σημαντικό χρόνο η περαιτέρω εκμάθηση της λειτουργίας του.

Κείμενα

Ως κειμενικά είδη προτάθηκαν σύμφωνα με τον συντάκτη του σεναρίου οι ταινίες:

- «[Η Θεία από το Σικάγο](#)», (1957)
- «[Ο Θόδωρος και το δίκαννο](#)», (1962)
- «[Μερικοί το προτιμούν κρύο](#)», (1962)

Σε σχέση με το συνταγμένο σενάριο, άντλησα το υλικό μέσω νέων υπερσυνδέσμων καθώς οι πρώτοι δεν ήταν διαθέσιμοι για λόγους πνευματικών δικαιωμάτων. Τα αποσπάσματα που προτείνεται να αξιοποιηθούν αναφέρονται παρακάτω (σ. 18-19).

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Πριν την εφαρμογή

Για την προβολή ενδεικτικών φωτογραφιών, που προτείνει ο συντάκτης του σεναρίου, από τις ελληνικές κωμωδίες «Η θεία από το Σικάγο» (1958), «Ο Θόδωρος και το δίκαννο» (1962) και «Μερικοί το προτιμούν κρύο» (1962), δημιούργησα ένα αρχείο παρουσίασης (PowerPoint, βλ. Συνοδευτικό υλικό) ώστε να ενημερώσω τους μαθητές και να δώσω στοιχεία αφόρμησης. Επίσης, ετοίμασα κλήρους με τα αποσπάσματα των ταινιών, για να γίνει με κλήρωση η ανάθεσή τους στις ομάδες που θα συγκροτούνταν στο πρώτο δίωρο.

Ένας περιοριστικός παράγοντας που έπρεπε να λάβω υπόψη για τη χρήση του εργαστηρίου πληροφορικής ήταν η επιλογή του υπευθύνου να διαγράφεται οποιοδήποτε λογισμικό ή αρχείο από κάθε η/υ μετά την απενεργοποίησή του, εκτός από τα εγκατεστημένα από τον ίδιο. Η επιλογή αυτή έγινε για λόγους αντ-υικής προστασίας. Θα έπρεπε να επισημανθεί ιδιαίτερα στους μαθητές η ανάγκη χρήσης ατομικών συσκευών αποθήκευση για τα αρχεία τα οποία θα παρήγαγαν.

Κάνουμε υποθέσεις ... (1)

Ποιο είναι το πρόβλημα που αντιμετωπίζει κάθε οικογένεια;

- Τα παιδιά δεν έχουν ελευθερία
- Πρέπει να παντρευτούν οι κόρες
- Οι πατεράδες είναι παλαιών αρχών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

«Η Θεία από το Σικάγο» 1958

Κάνουμε υποθέσεις ... (3)

Ποια γλωσσικά στοιχεία χρησιμοποιούν οι ήρωες (εγκλίσεις, πρόσωπα ρημάτων, είδος προτάσεων, λεξιλόγιο);

- Το λεξιλόγιο είναι απλό, καθημερινό
- Ο πατέρας στη «Θεία από το Σικάγο» χρησιμοποιεί και μερικές λέξεις-εκφράσεις πιο περίπλοκες
- Οι πατεράδες είναι σαν να διατάζουν αρκετές φορές

«Ο Θόδωρος και το δίκαννο» 1962

Κάνουμε υποθέσεις ... (4)

Τα παραπάνω έχουν σχέση με τον ρόλο - χαρακτήρα που υποδύονται οι ηθοποιοί;

- Έχουν σχέση γιατί ο πατέρας πρέπει να φαίνεται αρχηγός άρα να μιλάει με αυτοπεποίθηση και να δίνει εντολές
- Η μητέρα υπακούει τον πατέρα και είναι διπλωματική, πιο ήπια ομιλία.
- Τα παιδιά έχουν ύφος υπάκουο και δε λένε ακριβώς ή ακριβώς αυτό που θέλουν

«Μερικοί το προτιμούν κρύο» 1962

Κάνουμε υποθέσεις ... (5)

Οι γλωσσικές επιλογές μαζί με τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία της επικοινωνίας (βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, τόνος φωνής, χειρονομίες, κινηματογραφικά πλάνα) διαμορφώνουν το κωμικό ύφος;

- Κωμικό είναι όταν ο Θόδωρος λέει «Το δίκαννο» για να φοβηρίσει
- Ο τρόπος που μιλάει ο στρατηγός, με εκφράσεις της καθαρεύουσας, και το καμρωτό ύφος του είναι λίγο κωμικά
- Ο γιος στο «Μερικοί το προτιμούν κρύο» είναι αστείος γιατί μπερδεύει τα λόγια του και κάνει διάφορες εκφράσεις όταν φοβάται τον πατέρα
- Τα πλάνα δείχνουν από κοντά τους πρωταγωνιστές για να βλέπουμε καλά τις εκφράσεις τους και από πιο μακριά για να παρατηρούμε όλους τους ήρωες τι κάνουν

Εικόνα 1.

Α' φάση: 1η και 2η διδακτική ώρα (στην τάξη) – Αφόρμηση, Ενημέρωση μαθητών, Δημιουργία ομάδων

1η διδακτική ώρα

Η διδασκαλία του μαθήματος Νεοελληνική Γλώσσα γίνεται σε συνεχόμενο δίωρο σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα. Στη σχολική αίθουσα προβλήθηκε με τον προτζέκτορα μέρος της παρουσίασης (Διαφάνειες 1-7, βλ. Συνοδευτικό υλικό). Οι περισσότεροι μαθητές αναγνώρισαν τις ταινίες με ενθουσιασμό και αφηγήθηκαν

κωμικά περιστατικά που θυμούνταν. Πρότεινα στους μαθητές να αφηγηθούν περιληπτικά τα σενάρια και να θυμηθούν τα ονόματα των ηθοποιών. Υπήρξε πολύ θερμή ανταπόκριση και αλληλοσυμπληρώσεις.

Στη συνέχεια ενημέρωσα τους μαθητές για την πρόθεσή μου να εργαστούμε στη 2η διδακτική Ενότητα της Νεοελληνικής Γλώσσας με υλικό από τις ταινίες και έγινε αποδεκτή με ευχαρίστηση. Συνεχίσαμε με τις υποθέσεις, όπως προτείνει ο συντάκτης του σεναρίου, προβάλλοντάς τις στις επόμενες διαφάνειες της παρουσίασης (8-13):

- Ποιο είναι το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κάθε οικογένεια της ταινίας Υπόθεση 1), η δομή της, οι ρόλοι και οι σχέσεις των μελών της (Υπόθεση 2);
- Κατά πόσο οι γλωσσικές επιλογές των ηρώων, τα παραγωγιστικά και εξωγλωσσικά στοιχεία της επικοινωνίας και τα κινηματογραφικά πλάνα αποτυπώνουν τους ρόλους και τις σχέσεις των μελών στην οικογένεια, συνάδουν με αυτούς και διαμορφώνουν το κωμικό ύφος των σκηνών (Υποθέσεις 3, 4, 5);

Τότε οι μαθητές χρειάστηκαν περισσότερο χρόνο για να απαντήσουν στις υποθέσεις 3, 4, 5 (Εικόνα 1). Περισσότερο ενεργοί ήταν μαθητές που είδαν πρόσφατα τις ταινίες. Ενώ διατύπωναν τις απόψεις που έγιναν κοινώς αποδεκτές, τις κατέγραφα στο αρχείο παρουσίασης και οι μαθητές έβλεπαν τη διαδικασία στην οθόνη του προτζέκτορα. Το σκεπτικό μου ήταν, παράλληλα με την ενημέρωση των μαθητών για την εφαρμογή του σεναρίου, να έρθουν σε επαφή με το λογισμικό παρουσίασης και τις βασικές γνώσεις επεξεργασίας του, αφού ίσως θα χρειαζόταν να δημιουργήσουν ανάλογα αρχεία με τις ομάδες τους σύμφωνα με τις προτεινόμενες δραστηριότητες. Αρκετοί μαθητές (περίπου οι μισοί από τους 26) ανέφεραν ότι ήταν ελάχιστα ή καθόλου εξοικειωμένοι με το λογισμικό παρουσιάσεων. Προβληματίστηκα αν αυτή η διαφοροποίηση δεξιοτήτων θα μπορούσε να αξιοποιηθεί δημιουργικά κατά τη συνεργασία των μαθητών σε ομάδες.

2η διδακτική ώρα του δώρου (στην τάξη)

Εξήγησα στους μαθητές την αποστολή, σύμφωνα με τον συντάκτη του σεναρίου: «Αφού ανά ομάδες παρακολουθήσουν ένα μικρό διαφορετικό απόσπασμα από τις ταινίες των οποίων τις φωτογραφίες είδαν, θα παρουσιάσουν στην ολομέλεια σε μία προφορική παρουσίαση τον ιδιαίτερο τρόπο που αναπαρίσταται η ελληνική αστική οικογένεια στο απόσπασμα που μελετούν: προβλήματα, δομή της οικογένειας, ρόλοι και σχέσεις των μελών της, διερευνώντας παράλληλα πώς οι ρόλοι και οι σχέσεις αποτυπώνονται στα παραγωγικά και εξωγωγικά στοιχεία, στα κινηματογραφικά πλάνα και τις γλωσσικές επιλογές των ηρώων και διαμορφώνουν τον κωμικό χαρακτήρα της ταινίας. Η προφορική παρουσίαση μπορεί να συνοδεύεται από ένα προβολή αρχείου παρουσίασης (ppt).»

Δεν ανέφερα τις προτεινόμενες από τον συντάκτη δραστηριότητες επέκτασης του σεναρίου, με σκοπό να γίνει αυτό, εάν καταφέρναμε να τηρήσουμε το χρονοδιάγραμμα των οκτώ διδακτικών ωρών που είχα προγραμματίσει να διαθέσουμε στις προαναφερθείσες δραστηριότητες.

Οι μαθητές εξέφρασαν αναμενόμενες απορίες για τις έννοιες «εξωγωγικά και παραγωγικά στοιχεία» όπως και για το «κινηματογραφικό κάδρο» και τη λειτουργικότητά του κατά την κινηματογραφική αφήγηση (γενικό, μεσαίο, αμερικάνικο, κοντινό, γκρο πλαν). Για την κατανόηση των εννοιών, έδειξα ένα απόσπασμα από την ταινία «Ο Θόδωρος και το δίκαννο» (0:9:20-0:11:31) μέσω YouTube, αφού στην τάξη είναι διαθέσιμη σύνδεση στο διαδίκτυο (ασύρματη σύνδεση). Μέσα από την επανάληψη στιγμιότυπων και πάγωμα εικόνας, τους ενθάρρυνα πρώτα να παρατηρήσουν το λεξιλόγιο, τις προσφωνήσεις, τους δείκτες ευγένειας, τις εγκλίσεις στον προφορικό λόγο. Έπειτα να επισημάνουν την ένταση/χροιά φωνής, τον επιτονισμό, τη θέση των ηθοποιών, το βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση και πώς αυτά συμβάλλουν στην επικοινωνία των προσώπων. Έκαναν αρκετές εύστοχες παρατηρήσεις και πολλές

μεταξύ τους συζητήσεις, όπως συνήθως, όταν τους δίνουμε ένα θέμα για κριτική και επιχειρηματολογία. Στην ώρα αυτή υπήρχε στην τάξη αρκετή ενέργεια και μάλλον ακαταστασία. Ωστόσο, όλες οι πράξεις των μαθητών αφορούσαν το ζητούμενο και δεν παρατήρησα μαθητές που να μη συμμετέχουν καθόλου. Από τις επισημάνσεις τους προέκυψαν αυθόρμητοι συσχετισμοί με τους χαρακτήρες που παρουσιάζονται. Μερικές εκτιμήσεις των μαθητών ήταν περίπου οι εξής: «Ο Θόδωρος κοιτάζει μόνο λίγο τη γυναίκα του ενώ διαβάζει εφημερίδα, αλλά εκείνη σκύβει όταν να του μιλάει», «ο Θόδωρος είναι λίγο βαρύς τύπος, όπως λέει το “άαασε με”, και φαίνεται να είναι ο αρχηγός... όπως μπαίνει στο σπίτι, όπως χρησιμοποιεί αρκετά την προστακτική». Ήταν η πρώτη προσέγγιση του θέματος με τη λογική των δραστηριοτήτων που θα αναλάμβαναν να φέρουν σε πέρας με πιο συστηματικό τρόπο κατά την εφαρμογή του σεναρίου.

Καθώς πλησίαζε το πέρας της διδακτικής ώρας, ενημέρωσα τους μαθητές ότι θα εργαστούν σε ομάδες, επτά τον αριθμό. Για την επιτυχή ολοκλήρωση της αποστολής, επισήμανα την ανάγκη σε κάθε ομάδα να υπάρχουν δύο μέλη που είναι εξοικειωμένα με τα λογισμικά επεξεργασίας κειμένου και προβολής παρουσίασης. Κατά τα λοιπά, είχαν τη δυνατότητα να σχηματίσουν τις ομάδες όπως επιθυμούσαν. Συγκροτήθηκαν πέντε τετραμελείς ομάδες και δύο τριμελείς. Όλες ήταν μικτές εκτός από τις δύο τριμελείς, μία κοριτσιών και μία αγοριών. Έγινε κλήρωση για το απόσπασμα με το οποίο θα εργαστεί κάθε ομάδα με αποτέλεσμα το εξής:

- ❖ 1η ομάδα: Ο Θόδωρος και το δίκανο: 0:11:31-0:12:16
- ❖ 2η ομάδα: Ο Θόδωρος και το δίκανο: 0:16:50-0:17:38
- ❖ 3η ομάδα: Μερικοί το προτιμούν κρύο: 0:16:33-0:19:07
- ❖ 4η ομάδα: Ο Θόδωρος και το δίκανο: 0:9:20-0:11:31
- ❖ 5η ομάδα: Η Θεία από το Σικάγο: 0:10:00- 0:14: 50
- ❖ 6η ομάδα: Ο Θόδωρος και το δίκανο: 0:24:33-0:27:29
- ❖ 7η ομάδα: Η Θεία από το Σικάγο: 0:47:33- 0:48: 20

Όλοι οι μαθητές προμηθεύτηκαν φωτοαντίγραφο με τους χρόνους των αποσπασμάτων και το [Φύλλο εργασίας 1](#), κοινό για όλες τις ομάδες, όπως προβλέπει ο συντάκτης του σεναρίου.

Η πρώτη εργασία που ανέλαβαν οι μαθητές ήταν να δουν το απόσπασμα στο σπίτι και να κρατήσουν σημειώσεις για το 1ο και 2ο από τα θέματα για έρευνα. Την επόμενη μέρα, στην ώρα της Λογοτεχνίας, χρειάστηκε να αφιερώσω περίπου 15', για να αποσαφηνιστεί το πώς θα καταγραφούν οι γλωσσικές επιλογές των ηρώων που απασχολούσε τους μαθητές. Τους εξήγησα πώς γίνεται η απομαγνητοφώνηση προφορικού λόγου. Κάποια μέλη των τεσσάρων ομάδων προθυμοποιήθηκαν να το ξεκινήσουν στο σπίτι, ενώ στις άλλες τρεις δεν υπήρξε προθυμία. Πρότεινα να γίνει η απομαγνητοφώνηση σε ένα έγγραφο επεξεργαστή κειμένου (Word), ώστε να υπάρχει η δυνατότητα διορθώσεων και διαμοιρασμού.

B' φάση: 3η διδακτική ώρα (στο εργαστήριο πληροφορικής) – Ενασχόληση με τις δραστηριότητες 2, 3, 4 – Δημιουργία εγγράφου στον επεξεργαστή κειμένου

Λόγω αλλαγής στο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου, την εβδομάδα αυτή δεν έγινε το μάθημα σε συνεχόμενο δίωρο. Ως προς την εξέλιξη των πρώτων εργασιών:

Η 1η, 2η, 7η ομάδα είχαν ξεκινήσει την απομαγνητοφώνηση στο σπίτι σε έγγραφο (Word) και είχαν συμπληρώσει την 1η ερώτηση στο [Φύλλο Εργασίας 1](#). Η 6η ομάδα είχε επίσης ξεκινήσει την απομαγνητοφώνηση αλλά ενός αποσπάσματος, που δόθηκε σε άλλη ομάδα, από λάθος του μαθητή που ανέλαβε να σημειώσει το κληρωθέν απόσπασμα. Είχε απαντήσει στην 1η ερώτηση του Φύλλου Εργασίας. Η 3η, 4η, 5η ομάδα δεν είχαν προετοιμάσει κάτι.

Στη διάρκεια της ώρας οι μαθητές συνέχισαν ή εκκίνησαν την απομαγνητοφώνηση του δοθέντος αποσπάσματος. Τους έδειξα πώς εισάγουμε σχόλιο σε έγγραφο επεξεργαστή κειμένου (Word) ώστε στα πλάγια του κειμένου να επισημαίνουν γλωσσικά, εξωγλωσσικά στοιχεία και είδη κάδρου. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η εξής: Κάθε ομάδα είχε στη διάθεσή της δύο η/υ. Στον ένα,

εργαζόταν ένας ή δύο μαθητές (ανάλογα με τον αριθμό μελών της ομάδας) που έβλεπαν το απόσπασμα της ταινίας και έλεγαν τις ατάκες και στον άλλο η/υ/ ένας ή δύο μαθητές όπου ο ένας άκουγε και συνέτασσε το κείμενο, ενώ ο δεύτερος τον βοηθούσε ελέγχοντας τη συμφωνία με το απόσπασμα. Παράλληλα, όλοι οι μαθητές κάθε ομάδας επιχειρούσαν να εντοπίσουν κάποια γλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία και να καταγράφονται ως σχόλια στο έγγραφό τους (βλ. Τεκμήρια). Στη διάρκεια αυτής της ώρας δε σημειώθηκε μεγάλη πρόοδος στο κείμενο. Καμία ομάδα δεν ολοκλήρωσε την καταγραφή των γλωσσικών και εξωγλωσσικών στοιχείων. Οι εργασίες αποθηκεύτηκαν σε ατομικές συσκευές αποθήκευσης.

Ο Θόδωρος και το δίκανο (0:16:50-0:17:38)

Αναστασία, Μαρία, Παρασκευάς, Βαγγέλης

Ρούλα: Τι θα γίνει, θα πας για το φουστάνι;

Παντελής (πατέρας Ρούλας): Δεν είναι σωστό μωρέ παιδάκι μου, ή μάλλον άσε, στείλε την Τασία να φωνάξει πάνω τον Θόδωρο

Ρούλα: Ουφ... Άλλη σαχλαμάρα συλλογίστηκες πάλι;

Παντελής: Ξέρω εγώ τι σου λέω, στείλε τη.

Ρούλα: Τασία!! Είπε ο μπαμπάς να πεις το κ Θόδωρο να έρθει πάνω γρήγορα.

Τασία: Μάλιστα δεσποινίς!!
(Η Ρούλα βάζει μουσική και χορεύει)

Παντελής: Άσε τη μουσική, δεν τα συμπαθεί αυτά ο Θόδωρος.

Ρούλα: Πρωίτις!!!
(Συνεχίζει να χορεύει και μετά χτυπάει το κουδούνι)

Σχόλιο [01]: Μέλλοντες-Ερώτηση-ΜΕΣΑΙΟ ΠΛΑΝΟ

Σχόλιο [02]: Οριστική-Άρνηση

Σχόλιο [03]: Προστακτικές

Σχόλιο [04]: Υποτακτική

Σχόλιο [05]: Ερώτηση/Ύφος: ναζιάρικη αγανάκτηση-Νευρικά/ Στέκεται με ασείο τρόπο μπροστά στον πατέρα

Σχόλιο [06]: Οριστική/Ύφος:σιγουρά

Σχόλιο [07]: Προστακτική/Ένταση

Σχόλιο [08]: Οριστική

Σχόλιο [09]: Υποτακτική- Χορεύει υπερβολικά κουνιστά- Κωμικό

Σχόλιο [010]: Αόριστος-Προστακτική

Σχόλιο [011]: Ενεστώτας-Άρνηση/Ύφος: Απλό- συμβουλευτικά

Σχόλιο [u12]: Φαίνεται λίγο ελαφρόμυαλη-ΠΛΗΡΕΣ ΠΛΑΝΟ ΚΩΜΙΚΟ

4η διδακτική ώρα (η σχολική τάξη ως εργαστήριο πληροφορικής) – Συνέχιση ενασχόλησης με τις δραστηριότητες 2, 3, 4 και του εγγράφου στον επεξεργαστή κειμένου.

Η αλλαγή στο πρόγραμμα που αναφέρθηκε στην προηγούμενη ώρα, δεν επέτρεπε τη χρήση του εργαστηρίου στην ώρα της Νεοελληνικής Γλώσσας ούτε της Λογοτεχνίας.

Μετά από συζήτηση με τους μαθητές σε προηγούμενη μέρα, επιλέξαμε να μετατρέψουμε την τάξη σε εργαστήριο. Σε κάθε ομάδα υπήρχε η δυνατότητα να φέρει κάποιος τον φορητό υπολογιστή του ή το ipad και έτσι να συνεχίσει η εργασία. Συμπληρωματικά χρησιμοποιήσαμε τρεις φορητούς υπολογιστές του σχολείου και τον δικό μου ώστε όλες οι ομάδες να έχουν δύο διαθέσιμους.

Στη διάρκεια αυτής της ώρας, οι ομάδες 1, 2, 7 ολοκλήρωσαν την απομαγνητοφώνηση. Η 5η και 6η ομάδα θα ολοκλήρωναν την απομαγνητοφώνηση στο σπίτι. Στην 3η και 4η ομάδα, οι μαθητές που είχαν τη συσκευή αποθήκευσης ξέχασαν να τη φέρουν και δεν έδειξαν ιδιαίτερη διάθεση να εργαστούν. Είδαν το απόσπασμα και κράτησαν χειρόγραφες σημειώσεις. Καμία ομάδα δεν ολοκλήρωσε την καταγραφή των εξωγλωσσικών στοιχείων. Δύο μαθητές της 2ης ομάδας ανακοίνωσαν ότι οι εγκλίσεις έχουν σχέση με το ύψος του προσώπου που μιλάει και μερικοί συμφώνησαν ότι το είχαν αντιληφθεί κι εκείνοι.

Ο ΘΩΔΩΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΝΝΟ (0:9:20:0:11:31)_ΙΑΝΤΙ/MIKEA-TZOEA

Θόδωρος (πατέρας) - Καλησπέρα!!

Γυναίκα - Καλησπέρα! Εσύ είσαι?!

Θόδωρος - Ποιος ήθελες να είναι με κλειδί και να μπαίνει το σπίτι... ο μανάβης;; [Ελα πάρε τα φρούτα!!!

Γυναίκα - Πώς και έτσι ναούς??

Θόδωρος - Ναούς (ελεείωσα) ναούς ήρθα !!!! Τι θες να πάω σε Κανά μπαρ να πω υποματόζουμο ή ούσικι που το μάθαμε και γίναμε λόρδοι!!!! Ασε με!!! Επιτέλους το έπλυνες !!! Και αυτό θα περάσει! λόγω αθανάτα και με σημασία !!!!

Γυναίκα - Θόδωρε!!!

Θόδωρος - Ναι !!

Γυναίκα - Η Χριστίνα ... πρέπει να παντρευτεί !!!

Θόδωρος - Τι να κάνει?!

Γυναίκα - Πρέπει να παντρευτεί!!!

Θόδωρος - Τι βινυοείς βιαστικά άντε - άντε !!!!

Γυναίκα - Όχι λέω...

Θόδωρος - Καλά όταν έρθει η ώρα της θα παντρευτεί. να γλιτώσει!! Εδώ δε γλιτώσα εγώ από εσένα !

Γυναίκα - Ναι αλλά πώς??

Θόδωρος - Τι πώς, θα πάρουμε έναν παπά, κουμπάρο και λαμπάδες και θα την παντρευόμαστε!!

Γυναίκα - Θόδωρε δεν έχει προίκα !!

Θόδωρος - Αν είχε προίκα θα την έπαιρνα και εγώ !!

Γυναίκα - Τώρα με κοροιδεύεις!! Μιλάμε σοβαρά τώρα !!!

Θόδωρος - Τι θες να κάνω να την πάρω μπράτσο και να βγω στην οδό Αθηνάς «ποιος είναι για

αυτήν»; Μήπως μου βδωσες προίκα εσύ 2 φλοκάτες βελόντζες, και 20 νταντέλες Άσασε

Γυναίκα - Σήμερα ο κόσμος είναι άλλος για να την πάρει ένας άνθρωπος τσάμπα. Πρέπει να τον

βρούμε ..

Θόδωρος - Βρέστε τον!!

Γυναίκα - Πώς να τον βρούμε; μας αφήνεις !!??

Θόδωρος - Εγώ ?

Γυναίκα - Εσύ !!! Για να βρει λαμπρό πρέπει να βγει έξω! Να βγει !!

Θόδωρος - Ας βγει!!

Σχόλιο [u1]: Οριστική-ΔΙΠΛΟ ΜΕΣΑΙΟ ΠΛΑΝΟ

Σχόλιο [u2]: Οριστική+Υποτακτική

Σχόλιο [03]: Υποτακτική

Σχόλιο [04]: Προστακτική

Σχόλιο [05]: Οριστική

Σχόλιο [06]: Οριστική + Υποτακτική

Σχόλιο [07]: Οριστική

Σχόλιο [u8]: Οριστική Μέλλ.- Υψος αργήτου / κοινάει και το δαχτύλο

Σχόλιο [09]: Οριστική +Υποτακτική- Έχει αμνηστία όταν μιλάει

Σχόλιο [u10]: Υποτακτική - Δεν ...

Σχόλιο [011]: Οριστική

Σχόλιο [012]: Υποτακτική

Σχόλιο [013]: Οριστική

Σχόλιο [014]: Οριστ. Μέλλοντα- Κή ...

Σχόλιο [015]: Διηγητική Οριστική

Σχόλιο [016]: Οριστική

Σχόλιο [017]: Οριστική

Σχόλιο [018]: Οριστική +Υποτακτική

Σχόλιο [019]: Οριστική

Σχόλιο [u20]: Προστακτική - Έχει ύ ...

Σχόλιο [021]: Υποτακτική

Σχόλιο [022]: Οριστική+Υποτακτική

Σχόλιο [023]: Προστακτική

Σχόλιο [024]: Υποτακτική+ οριστική

Θετικές και αρνητικές εκτιμήσεις σε αυτήν τη φάση: Ο εντοπισμός των εγκλίσεων δυσκόλεψε σε μερικές περιπτώσεις τους μαθητές. Αρκετοί ένιωθαν ανασφάλεια στην αναγνώριση και ζητούσαν επιβεβαίωση. Μερικοί μαθητές παραπονέθηκαν ότι μέλη της ομάδας τους δεν εργάζονται και ότι οι ίδιοι έχουν επιβαρυνθεί περισσότερο. Άλλοι ότι έχουν πολύ μεγαλύτερο απόσπασμα σε σύγκριση με άλλες ομάδες. Μερικοί διαπίστωσαν ότι χρειάζονται πολλή ώρα για να γράψουν στον επεξεργαστή κειμένου. Στη μία διδακτική ώρα και με τον χρόνο που χρειάστηκε για να οργανωθούμε με τις νέες συσκευές, ανάγκη για πρίζες λόγω χρήσης φορτιστών και άλλα, διαπίστωσα ότι μάλλον το χρονοδιάγραμμα των οκτώ ωρών δεν ήταν δυνατό να τηρηθεί. Ωστόσο, άρεσε στους μαθητές που η τάξη τους έγινε εργαστήριο. Εξέφρασαν την επιθυμία να γίνεται αυτό και σε άλλα μαθήματα. Σκέφτηκαν ότι θα μπορούσαν να βρίσκουν «ένα σωρό πράγματα για το μάθημα στους υπολογιστές τους ή τα iPad μια και υπάρχει ασύρματο ίντερνετ!», ότι «το μάθημα έτσι μπορεί να είναι πιο ενδιαφέρον».

Έθεσα στους μαθητές το ερώτημα αν επιθυμούν να δημιουργήσουν ένα αρχείο στο λογισμικό παρουσιάσεων (PowerPoint) ως συνοδευτικό υλικό της προφορικής εισήγησής τους. Οι ομάδες 1, 2, 6, 7 δήλωσαν επιθυμία. Στη συνέχεια, οι μαθητές προμηθεύτηκαν σύντομες σημειώσεις για το κινηματογραφικό κάδρο, ώστε να προετοιμάσουν αυτήν τη δραστηριότητα για την επόμενη διδακτική ώρα. Σε συζήτηση στη διάρκεια άλλου μαθήματος και με αφορμή την ενασχόληση των συνομηθικών τους με το κοινωνικό δίκτυο facebook, αναρωτήθηκα αν θα τους άρεσε η ιδέα να φτιάξουμε εκεί μια «κρυφή ομάδα» ως περιβάλλον συνεργασίας, όπου θα ανεβάζουν τις εργασίες τους που θα είναι προσβάσιμες με μόνη προϋπόθεση τη σύνδεση στο διαδίκτυο, όπου θα έχουν την ευκαιρία να βλέπουν τις εργασίες των άλλων ομάδων και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και θα μπορούν να μου θέτουν ερωτήματα εκτός σχολικού χρόνου. Δεδομένου ότι, εκτός δύο, οι μαθητές είχαν λογαριασμό στο facebook, η πρόταση έγινε δεκτή με χαρά. Οι δύο που δε διέθεταν

λογαριασμό, συμφώνησαν ότι ήταν εύκολο να παρακολουθούν τη διαδικτυακή ομάδα μέσω του ενός συμμαθητή τους που κάνουν παρέα, κάτι που γίνεται και σε άλλες περιπτώσεις.

Γ' φάση: 5η-6η διδακτική ώρα (στην τάξη και στο εργαστήριο πληροφορικής)-
Δημιουργία αρχείου παρουσίασης και ολοκλήρωση ερωτημάτων προς διερεύνηση
5η ώρα (στην τάξη)

Η εξέλιξη των εργασιών ως τώρα είχε ως εξής: Όλες οι ομάδες είχαν απαντήσει στα ερωτήματα 1,2,3,4 (βλ. *Τεκμήρια*, Απομαγνητοφωνήσεις με σχόλια). Οι ομάδες 1, 2, 7 είχαν απαντήσει επιπλέον στα ερωτήματα 5, 6 και εν μέρει στο ερώτημα 7 (βλ. *Τεκμήρια*, Σημειώσεις Μαθητών). Δυσκολεύτηκαν να διατυπώσουν απάντηση στο υποερώτημα «Προβληματιστείτε για τον τρόπο που δημιουργούνται» τα κωμικά στοιχεία του αποσπάσματος. Οι ομάδες 3, 4, 5 είχαν απαντήσει επιπλέον στο ερώτημα 6. Εξήγησα το σκεπτικό του ερωτήματος 7 για το κωμικό στοιχείο, ότι είναι αποτέλεσμα πολλών παραμέτρων: γλωσσικών επιλογών και εξωγλωσσικών στοιχείων σε συνδυασμό με αυτό που βλέπουμε στο κινηματογραφικό κάδρο.

Για την κατανόηση, δραματοποιήσαμε μια σκηνή της ταινίας «Μερικοί το προτιμούν κρύο» διαφοροποιώντας τα εξωγλωσσικά στοιχεία: Ο γιος τώρα λέει ότι νυστάζει χωρίς να εκφράζει με τα χέρια και το πρόσωπο μια υπερβολική διάθεση για ύπνο, όπως στην ταινία. Ο ίδιος, μετά την πρόταση του πατέρα να συνοδεύσει τις αδελφές του σε βόλτα, πράγμα που δε θέλει να κάνει, δεν εκφράζει αναστάτωση με το βλέμμα και κινήσεις του κεφαλιού, δεν κοιτάζει το ρολόι, δεν κινεί αμήχανα τα χείλη. Οι μαθητές διαπίστωσαν ότι δίχως τα στοιχεία αυτά, η αφήγηση δεν είναι κωμική. Αναγνώρισαν, επίσης, ότι αν το πλάνο ήταν γενικό, π.χ. σε μια πολυσύχναστη ταβέρνα, ακόμα κι αν ήταν όλα ακριβώς ίδια, δε θα γινόταν αντιληπτό το κωμικό στοιχείο. Στη συνέχεια οι ομάδες συμπλήρωσαν τις απαντήσεις που δεν είχαν γράψει.

Προηγουμένως είχα δημιουργήσει την κρυφή ομάδα στο facebook και είχα προσκαλέσει μερικούς μαθητές, δίνοντάς τους το δικαίωμα να προσκαλέσουν αυτοί και τους υπόλοιπους. Επίσης, είχα ενημερώσει για τις αρχές λειτουργίας μιας κρυφής ομάδας. Από τις ομάδες μαθητών που είχαν ολοκληρώσει το έγγραφο (Word), οι δύο το είχαν αναρτήσει στην κρυφή ομάδα «Βητάκια_14-15» (βλ. *Τεκμήρια*, Screens) και είχαν λάβει εκ μέρους μου ανατροφοδότηση. Ενθάρρυνα λοιπόν τους γνώστες να μάθουν στους υπόλοιπους συμμαθητές τους πώς γίνεται η ανάρτηση εγγράφου στο facebook στη διάρκεια της επόμενης ώρα που θα εργαζόμασταν στο εργαστήριο πληροφορικής για να προχωρήσουμε στη δημιουργία των αρχείων παρουσίασης (ppt).

δη ώρα (στο εργαστήριο πληροφορικής)

Με τη χρήση προτζέκτορα έδειξα σύντομα τον τρόπο έναρξης ενός αρχείου προβολής παρουσίασης (ppt) και μερικές βασικές λειτουργίες του. Οι μαθητές έκαναν έναρξη ενός νέου αρχείου και ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου εργασίας έφτιαξαν την πρώτη διαφάνεια και επέλεξαν φόντο. Πειραματίστηκαν με μερικές λειτουργίες του προγράμματος. Ενδιαφέρθηκαν να μάθουν πώς εισάγουμε μια φωτογραφία. Στη συνέχεια επιχείρησαν να αναρτήσουν το αρχείο στην ομάδα στο facebook για αποθήκευση. Σε αυτό το σημείο, οι δύο μαθητές που είχαν επιτυχώς αναρτήσει το έγγραφό τους βοήθησαν τους υπόλοιπους απολαμβάνοντας τον ρόλο του δασκάλου. Αρκετοί μαθητές δε συμμετείχαν ενεργά στη δημιουργία των παρουσιάσεων. Άφηναν τον χειριστή του η/υ να πειραματίζεται χωρίς να δείχνουν ενδιαφέρον για εξερεύνηση του λογισμικού.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η Δομή της οικογένειας

- Αρχηγός: Ο πατέρας
- Αποφάσεις: Τις αποφάσεις τις παίρνει ο πατέρας και η μητέρα
- Ποιος υπακούει: Η μητέρα και η κόρη υπακούνε στις διαταγές του πατέρα.

Για να εμπλακούν περισσότερο οι μαθητές, ξεκίνησα έναν διάλογο για τη χρησιμότητα μιας προβολής ως συνοδευτικού υλικού προφορικής εισήγησης. Με μια σύντομη άσκηση ενσυναίσθησης έδωσα στους μαθητές την υπόθεση εργασίας να σκεφτούν για τον εαυτό τους, ενώ εξετάζονται στο μάθημα της ιστορίας, αν θα ήταν διαφορετικό το αποτέλεσμα, καθώς απαντούν, να συνοδεύουν τον προφορικό λόγο τους με εικόνες, κείμενο, μουσική. Στη συνέχεια, αναφερθήκαμε στα πολυτροπικά κείμενα και τη σημασία τους στην κατανόηση μηνυμάτων. Κάποιοι μαθητές επισήμαναν ότι για να βρουν λέξεις-κλειδιά για τις διαφάνειες, θα πρέπει να σκεφτούν όπως σκέφτονται στη δημιουργία περίληψης κειμένου με αφετηρία τις απαντήσεις που έγραψαν στο φύλλο εργασίας. Αυτή η διαδικασία για αρκετούς είναι δύσκολη όπως παρατήρησαν: «Ευτυχώς που θα τα λέμε προφορικά και θα εξηγούμε!»

7η ώρα (στο εργαστήριο πληροφορικής) – Συνέχιση του αρχείου παρουσίασης

Η ώρα αφιερώθηκε αποκλειστικά στην ενασχόληση των μαθητών με την προβολή παρουσίασης. Πολλές αλλαγές παρατηρήθηκαν στη διατύπωση νοημάτων και τη μορφοποίηση των διαφανειών κατά τη διάρκεια της ώρας. Μερικές ομάδες ήταν πολύ δραστήριες: Η 2η ομάδα πολύ περισσότερο αλλά και η 1η και 7η. Η 3η και η 4η ομάδα εργάστηκαν με πάρα πολύ αργό ρυθμό, ουσιαστικά δημιούργησαν μία

διαφάνεια στη διάρκεια της ώρας. Οι ομάδες 5 και 6 υπολειπόμενες, επίσης, καθώς απουσίαζαν τα πιο ενεργά μέλη.

Είδη Κάδρου!!!

- Ένα πλάνο που κυριαρχεί στο απόσπασμα μας είναι το **διπλό πλάνο** : Περιέχει δύο φιγούρες από τη μέση και πάνω
- Άλλο είδος που χρησιμοποιεί ο σκηνοθέτης μας είναι το λεγόμενο «**αμερικάνικο πλάνο**» ιδανικό για πνευματώδεις διαλόγους σε κωμωδίες.

Γ' φάση: Προετοιμασία και παρουσίαση εισηγήσεων

8η ώρα (στην τάξη)- Προετοιμασία της προφορικής εισήγησης

Επειδή ακολουθούσαν οι διακοπές των Χριστουγέννων και υπήρχε πιθανότητα να λησμονηθούν κάποιες ιδέες, η 2η ώρα του δίωρου αφιερώθηκε στην προετοιμασία των προφορικών εισηγήσεων. Οι μαθητές καθισμένοι ανά ομάδα σε κύκλο στην τάξη συσκέφτηκαν για το περιεχόμενο της εισήγησης και τη διατύπωση των νοημάτων. Υπήρχε διχογνωμία, αν είναι καλό να κάνει ένας μόνο μαθητής την εισήγηση ως εκπρόσωπος της ομάδας ή όλα τα μέλη της ομάδας ώστε ο καθένας να παρουσιάζει ένα μέρος. Αποφασίστηκε το δεύτερο.

Συζητήθηκαν μερικά ενδιαφέροντα ερωτήματα, όπως τι κάνει μια εισήγηση ενδιαφέρουσα ή αν πρέπει να είναι κωμική η εισήγηση μια και είναι κωμικές οι ταινίες, που φανερώνουν την έλλειψη εμπειρίας των μαθητών στο να παρουσιάζουν δημόσια τα προϊόντα δικού τους λόγου.

9η ώρα (στην τάξη) – Παρουσίαση των εισηγήσεων

Οι παρουσιάσεις των εισηγήσεων (βλ. *Τεκμήρια*, PowerPoint) πραγματοποιήθηκαν σε εορταστικό κλίμα. Αρκετοί μαθητές ένιωθαν κάποια αμηχανία, αν και θεατές ήταν μόνο οι μαθητές του τμήματός τους. Κάποιες ομάδες αξιοποίησαν αρκούντως τα εφέ του λογισμικού παρουσιάσεων. Τα σχόλια για τις εισηγήσεις άλλων ομάδων ήταν θετικά και σύντομα. Κάθε παρουσίαση επιβραβεύτηκε με χειροκρότημα. Στο τέλος των εισηγήσεων, έδειξα τις αρχικές υποθέσεις που είχαν γίνει προτού ασχοληθούν με τα αποσπάσματα των ταινιών. Το συμπέρασμα ήταν ότι οι υποθέσεις ήταν γενικά σωστές και οι μαθητές το απέδωσαν στο ότι γνώριζαν τις ταινίες. Μερικοί είπαν ότι έχουν ακούσει αρκετά για το πώς λειτουργούσαν οι οικογένειες «στα χρόνια των παππούδων» τους και ότι ξέρουν και σήμερα μερικές που «μοιάζουν λίγο» με τις οικογένειες της ταινίας.

Με διάθεση να αποκομίσω το αίσθημα των μαθητών από την εφαρμογή του σεναρίου, ρώτησα τι νομίζουν ότι έμαθαν, ποια ήταν η πιο ευχάριστη δραστηριότητα και η πιο δύσκολη. Έδωσαν μερικές απαντήσεις όπως:

- «μου άρεσε που ξεναχίζαμε τα λόγια τους με τη γραμματική και μετά είδαμε ότι η γραμματική φανερώνει το νόημα που θέλει να δώσει ο ήρωας»·
- «μου άρεσε που δεν έγινε το μάθημα με τις ασκήσεις όπως γίνεται συνήθως»·
- «έμαθα να φτιάχνω μια παρουσίαση»·
- «έμαθα ότι το facebook μπορεί να είναι χρήσιμο και για τις εργασίες μας»·
- «ήταν ωραία που χρησιμοποιήσαμε πολύ τους υπολογιστές»·
- «ήταν δύσκολο να συνεργάζεσαι με άλλους που δε δουλεύουν».

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο Εργασίας 1

Θα παρακολουθήσετε **αναπαραστάσεις στιγμών της ελληνικής οικογένειας στο τέλος της δεκαετίας του '50 - αρχές της δεκαετίας του '60**, μέσα από ένα μικρό απόσπασμα από τις ελληνικές ταινίες «[Η θεία από το Σικάγο](#)» (1958), «[Ο Θόδωρος και το δίκανο](#)» (1962), και «[Μερικοί το προτιμούν κρύο](#)» (1962) της Φίνος Φιλμς. Κάθε ομάδα θα αναλάβει να μελετήσει ένα από τα ακόλουθα αποσπάσματα:

1. Η Θεία από το Σικάγο: 0:10:00- 0:14: 50
2. Η Θεία από το Σικάγο: 0:47:33- 0:48: 20
3. Ο Θόδωρος και το δίκανο: 0:16:50-0:17:38
4. Ο Θόδωρος και το δίκανο: 0:9:20-0:11:31
5. Ο Θόδωρος και το δίκανο: 0:11:31-0:12:16
6. Ο Θόδωρος και το δίκανο: 0:24:33-0:27:29
7. Μερικοί το προτιμούν κρύο: 0:16:33-0:19:07

Αποστολή σας είναι να δημιουργήσετε μία προφορική παρουσίαση στην οποία

- θα παρουσιάσετε το πρόβλημα που απασχολεί τους ήρωες, το μοντέλο και τη δομή της ελληνικής οικογένειας, τις σχέσεις και τους ρόλους των μελών της
- θα διερευνήσετε και θα παρουσιάσετε κατά πόσο οι γλωσσικές επιλογές των ηρώων, τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία της επικοινωνίας τους και τα κινηματογραφικά πλάνα που θα μελετήσετε και θα συλλέξετε, συνάδουν με τους ρόλους στην οικογένεια και διαμορφώνουν το κωμικό ύφος των σκηνών.

Διαδικασία

- Δείτε το απόσπασμα που μελετάτε σε δύο φάσεις: αρχικά με ήχο, συλλέγοντας στοιχεία για τα ερωτήματα 1-3 και μετά χωρίς ήχο, συλλέγοντας στοιχεία για τα ερωτήματα 4-5.

Στη συνέχεια, με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώσατε απαντήστε στις ερωτήσεις 6 και 7 και ετοιμάστε μία προφορική εισήγηση, η οποία μπορεί να έχει την ακόλουθη δομή:

- α. Προσφώνηση
- β. Πρόλογος- εισαγωγή στο θέμα: σύντομα στοιχεία για την ταινία, περιεχόμενο εργασίας, δομή υλικού.
- γ. Κύριο μέρος: παρουσίαση υλικού- τεκμηρίωση
- δ. Επίλογος: διατύπωση συμπεράσματος

ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ

1) Το θέμα που απασχολεί τους ήρωες του αποσπάσματος, τα επιχειρήματα που υποστηρίζουν τις θέσεις τους και τις προτεινόμενες λύσεις

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) Γλωσσικές επιλογές των ηρώων (εγκλίσεις, πρόσωπο, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3) Παραγλωσσικά στοιχεία ηρώων (ένταση/χροιά φωνής, επιτονισμός)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) Εξωγλωσσικά στοιχεία στην επικοινωνία ηρώων (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5) Είδη κάδρου. Προσπαθήστε να ερμηνεύσετε τι θέλει να τονίσει ο σκηνοθέτης με τις επιλογές του.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6) Με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώσατε προσδιορίστε τη μορφή της οικογένειας, τη δομή των οικογενειών, τις σχέσεις των μελών τους και τους ρόλους τους;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7) Ποια, κατά τη γνώμη σας, αποτελούν κωμικά στοιχεία στη σκηνή; Προβληματίζεστε για τον τρόπο που δημιουργούνται

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η παρουσίαση μπορεί να υποστηρίζεται από ένα συνοδευτικό ppt. Ακολουθήστε τις ακόλουθες οδηγίες για τη δημιουργία του:

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟΥ PPT

Για να δημιουργήσετε το ppt:

- Στην αρχική διαφάνεια να γράψετε τον τίτλο της εργασίας σας και τα ονόματα της ομάδας σας
- Στη δεύτερη διαφάνεια παρουσιάστε τη δομή της εργασίας σας
- Όλες οι επόμενες διαφάνειες θα περιέχουν μόνο λέξεις –κλειδιά του θέματός και εικόνες, δομημένα που θα συνοδεύουν την προφορική σας παρουσίαση.
- Προσοχή!!!
 - ❖ Χρησιμοποιείτε ευανάγνωστη γραμματοσειρά και ελκυστικά χρώματα.
 - ❖ ΟΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΤΩΜΕΝΕΣ
 - ❖ Μορφοποιήστε τις διαφάνειές σας.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

-

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή του σεναρίου κύλησε ομαλά. Οι τέσσερις από τις επτά ομάδες ολοκλήρωσαν έγκαιρα και με επιτυχία την αποστολή τους. Μία ομάδα ολοκλήρωσε αργότερα τις εργασίες και δύο ομάδες δεν ολοκλήρωσαν όλες τις δραστηριότητες αλλά συμμετείχαν στην παρουσίαση των προφορικών εισηγήσεων.

Όσον αφορά στον κλασικό γραμματισμό, ήταν ικανοποιητική η κατανόηση της σημασίας και της τυπολογίας των εγκλίσεων που πλαισιώνονται πλέον με πολλά άλλα δεδομένα, κοινωνικά και γνωστικά, καθώς η άσκηση των μαθητών έγινε σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Ακόμα, οι αφορμές που δόθηκαν για διάλογο και οι προβληματισμοί που προκλήθηκαν έχουν κάποιο νόημα για την όξυνση της σκέψης και επομένως της ικανότητας παραγωγής λόγου.

Όσον αφορά στον ψηφιακό γραμματισμό, αρκετοί μαθητές είναι πλέον επαρκώς εξοικειωμένοι με τα λογισμικά επεξεργασίας κειμένου και προβολής παρουσίασης, ενώ κατά την έναρξη του σεναρίου ένιωθαν αμηχανία για τη χρήση τους. Η προστιθέμενη αξία των ΤΠΕ ήταν ότι οι μαθητές, αν και αρκετά μικροί σε ηλικία για να αναστοχαστούν, βίωσαν την παιδαγωγική αξιοποίησή τους και προβληματίστηκαν για εφαρμογές που ήδη γνώριζαν αλλά είδαν άλλες πτυχές τους. Ειδικά για τη χρήση του facebook, η εμπειρία τους με τη χρήση του ως περιβάλλοντος εργασίας όπου συμμετέχει ο εκπαιδευτικός ήταν αφορμή να κάνουν τη διάκριση στη χρήση του λόγου με περισσότερη προσοχή από όση αφιερώνουν στις προσωπικές επαφές τους. Η διάκριση των επιπέδων επικοινωνίας είναι ένα βήμα προς την καλλιέργεια ενσυναίσθησης.

Οι μαθητές είχαν αρκετές ευκαιρίες να προβληματιστούν και να συζητήσουν για την εξέλιξη της ελληνικής οικογένειας κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια.

Εντόπισαν τη σημασία των κοινωνικών επιταγών και των έμφυλων ταυτοτήτων που αποκρυσταλλώνουν τους ρόλους στην οικογένεια. Πιστεύω ότι αυτό συνέβαλε κατάτι στη διεύρυνση της γνώσης τους για τον κόσμο.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Kalantzis, M., Cope B. & E. Arvanitis. 2011. Ο Εκπαιδευτικός ως Σχεδιαστής: Η Παιδαγωγική στην εποχή των Νέων Ψηφιακών Μέσων. *Πρακτικά ΙΓ΄ Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας: Αναλυτικά Προγράμματα και Σχολικά Εγχειρίδια: Ελληνική Πραγματικότητα και Διεθνής Εμπειρία*, 20-22 Νοεμβρίου 2009. Γιάννενα. σελ. 27-58. <http://dialogos.greek-language.gr/mod/folder/view.php?id=15> [5/1/2015]
- Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα, Πρακτικά της 32^{ης} συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας*, Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ. 208-222. <https://www.academia.edu/306410> [10/1/2015]
- Λύκου, Χ. 2000. *Η Συστηματική Λειτουργική Γραμματική του M.A.K. Halliday*, ανακτήθηκε από <http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/articles/print/lykoy/> [2/1/2015]
- Τριαντοπούλου, Θ. 2012. *Αναπαραστάσεις της ελληνικής αστικής οικογένειας σε ελληνικές ταινίες του 1957-1962*. Διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Β΄ Γυμνασίου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Χατζησαββίδης, Σ. 2011. *Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου* (σε συνεργασία με Αθ. Χατζησαββίδου) ανακτήθηκε από:

<http://ebooks.edu.gr/courses/DSGYM->

[A112/document/4bdf08464itx/52404ee4noz/52404f08vasq.pdf](http://ebooks.edu.gr/courses/DSGYM-A112/document/4bdf08464itx/52404ee4noz/52404f08vasq.pdf) [20/12/2014]